

POD

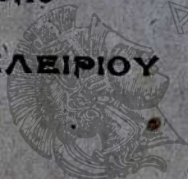
ΤΑ ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΑ

ΗΤΟΙ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΧΟΡΕΥΤΙΚΩΝ ΑΙΣΜΑΤΩΝ

ΥΠΟ

ΠΟΔΑΛΕΙΡΙΟΥ



ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΣΗΧΑΣ
ΕΒΡΩ. ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ "ΚΡΑΤΟΥΣ," Θ. ΤΖΑΒΕΛΛΑ

1 — Όδος Ἀριστείδου — 1

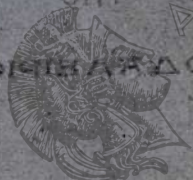
1911

ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΑ

ΠΡΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΧΟΡΕΥΤΙΚΩΝ ΑΛΜΑΤΩΝ

ΠΟΔΑΓΓΕΙΟΥ
ΟΠΥ



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ "ΚΡΑΤΟΥΣ" Ο. ΠΑΒΛΑΝΑ

1911

ΤΑ ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΑ

Η Τ Ο Ι

ΣΥΛΛΟΓΗ ΧΟΡΕΥΤΙΚΩΝ ΑΙΣΜΑΤΩΝ

ΥΠΟ

ΠΟΔΑΛΕΪΡΙΟΥ



ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ "ΚΡΑΤΟΥΣ", Θ. ΤΖΑΒΕΛΛΑ

1 — Ὀδὸς Ἀριστείδου — 1

1911

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΜΟΣ Β΄

ΕΚΔΟΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

1897

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οἱ ἐθνικοὶ ἡμῶν χοροὶ εἰσὶ τίμιον καὶ λαμπρὸν ἔθιμον τῶν ἡμετέρων προγόνων, ὅπερ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς διεφύλαξε διὰ μέσου τῶν αἰώνων ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην, καὶ διὰ τῶν παραδόσεων περιέσωσε τοῦτο μέχρι τοῦ νῦν ἀλώδητον, ὡς ἀναμφισβήτητον τεκμήριον τῆς καταγωγῆς του. Τὰ πρὸς ὀρχήσεις ᾄδόμενα ᾠσματα βεβαίως μετεβλήθησαν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ἔννοια αὐτῶν μετοχετεύθη οὕτως εἰπεῖν κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ νεώτερα χορευτικὰ ᾠσματα, ὡς ἐστὶν εἰκάσαι ἐκ τῶν περιωθέντων ἀρχαίων ᾠσμάτων, ἐκ τῶν μυθολογικῶν διηγημάτων καὶ τινῶν ἀγροτικῶν εἰδυλλίων.

Τοιαῦτα χορευτικὰ ᾠσματα ὑπάρχουσι πάμπολλα παρ' ἡμῖν ἐκ τούτων δὲ πάντων ἡμεῖς συλλέξαμεν ὅσα ἐκρίναμεν προσήκοντα πρὸς τὸν σκοπὸν ἡμῶν, δηλονότι ὅπως χρησιμεύσωσιν εἰς σπουδὴν καὶ ἄσκησιν τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν χορῶν, ὧν τὴν περισσὴν χάριν καὶ τὴν μεγάλην ἐθνικὴν σημασίαν, ἀγαθὴ τύχη, κατενόησεν ἀρτίως ἡ παρ' ἡμῖν κοινωνία. Μέγας δὲ ὀφείλεται ἔπαινος εἰς τὰς εὐγενεῖς κυρίας, αἵτινες ἐν πνεύματι ἑλληνικῇ παιδαγωγηθεῖσαι, ἐτήρησαν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν ἀμείωτον καὶ ἀνεπηρέαστον τὸ ἐθνικὸν φρόνημα, καὶ διὰ τοῦτο ἀνέλαβον φιλοτίμως νὰ καλλιεργήσωσι καὶ διδάξωσι μεθοδικῶς τοὺς σεμνοὺς καὶ χαρίεντας ἑλληνικοὺς ἡρώδεις.

Ἡ συλλογὴ αὕτη περιέχει δεκαοκτὼ χορευτικὰ ᾠσματα αὐτοτελῆ, δηλονότι οἱ στίχοι αὐτῶν ἔχουσι τὸν συνειρμὸν τῆς ἔννοιᾳς τοῦ ᾠσματος, ἕκαστον δ' αὐτῶν ἔχει ἴδιον μέλος καὶ ἴδιον χορόν. Περιέχει δὲ προσέτι καὶ ἑξ̄ σειρὰς διστίχων, ὧν ἕκαστον ἔχει ἴδιαν ἔννοιαν καὶ δὲν σχετίζεται συνήθως μετὰ τοῦ προηγουμένου· ὁσάκις δὲ τυχὸν σχετίζεται μετ' ἐκείνου, ἀποτελοῦσι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνταπόκρισιν. Ἐλάχιστη δὲ σειρὰ διστίχων ἔχει δύο καὶ τρεῖς μεληδίας καὶ ἐπομένως ἰσάριθμα εἶδη χοροῦ. Εἰς τὸ τέλος δὲ προστετέθη καὶ ἓν μικρὸν εἰδυλλιον, ὅπερ ἐκρίναμεν ἄξιον καταχωρίσεως ἕνεκα τῆς ποιητικῆς του ἀξίας.

Οἱ στίχοι τῶν ἐν λόγῳ ᾠσμάτων συνίστανται ἐκ 15, 13, 11 καὶ 8 συλλαβῶν, καὶ διαιροῦνται εἰς δύο ἡμίστιχα, ἅτινα εἰς τοὺς μεγάλους στίχους ἔχουσιν, εἰς μὲν τὸ α'. ἡμίστιχον 8, εἰς δὲ τὸ β'. 7 συλλαβάς. Ἡ ἁρμονία δὲ αὐτῶν βασίζεται ἐπὶ τοῦ τόνου, διότι εἰς μίαν λέξιν πολυσύλλαβον, μία τῶν συλλαβῶν προφέρεται μετὰ τόνου μεγαλειτέρου. Τῶν μεγάλων δὲ στίχων, τὸ μὲν α'. ἡμίστιχον τονίζεται εἰς τὴν ἕκτην ἢ τὴν ὀγδόην συλλαβὴν, τὸ δὲ β'. ἡμίστιχον πάντοτε εἰς τὴν ἕκτην. Ὡσαύτως δὲ χάριν τῆς ἁρμονίας καὶ πάντες οἱ ἄλλοι τόνοι τοῦ στίχου τίθενται εἰς τὰς ἀρτίας συλλαβάς, παρεκτὸς μόνον τῆς πρώτης, διότι ἐὰν τονισθῇ περιττὴ συλλαβή, πλήττει δυσαρέστως τὴν ἀκοήν. Ἐνίοτε ἐν δίστιχον χάριν τοῦ μέτρου καὶ τοῦ μέλους συμπληροῦται διὰ τῆς παρεμβολῆς μιᾶς ἢ δύο λέξεων πάντῃ ἀσχετῶν πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ᾠσματος, ἐν εἶδει ἐσωτερικοῦ ἐπώδου, ἢ διὰ τῆς ἐπαναλήψεως συλλαβῶν ἢ λέξεων αὐτοῦ τοῦ ἰδίου στίχου.

Ἡ τῶν στίχων δὲ μελοποιήσις παρήγαγεν, ὥς εἰκόσ, τὰ ᾠσματα. Τὸ μέλος δ' αὐτῶν δὲν ἔχει πλέον τῶν δύο στίχων, εἶνε οὕτως εἰπεῖν μονότονον· ἀλλ' ἡ μονοτονία δὲν εἶνε αἰσθητὴ ἕνεκα τῆς ποικιλίας τῶν ἐναλλασσομένων στίχων. Οὗτοι δὲ ἄδονται ἐναλλάξ ὑπὸ τῶν δύο ἡμιχορίων κατὰ τρόπον στροφῆς καὶ ἀντιστροφῆς, καὶ ἐπαναλαμβάνονται δις πρὸς μείζονα ἔκφασιν τῆς ἐννοίας τοῦ ᾠσματος. Ὅσακις δὲ ὑπάρχει καὶ ἐπώδός, ταύτην ἄδουσιν ἀμφοτέρω τὰ ἡμιχόρια συνάμα. Τὸ ᾠσμα συνοδεύει συνήθως καὶ μουσικὴ ἐνόργανος, ἥτις καθιστᾷ τὸ μέλος ἡδύτερον καὶ ἐξεγείρει τὸ αἶσθημα πλειότερον· συντελεῖ δὲ προσέτι καὶ εἰς τὸ διατηρεῖν τὸ ἴσον τοῦ ρυθμοῦ. Ἀρμόζει δὲ ἐνταῦθα ἡ μουσικὴ ἢ ἐξ ἐγγόρδων ὀργάνων συνισταμένη (λύρα, κιθάρα, φόρμιγξ παρὰ τοῖς Ἀρχαίοις).

Ὅπως δὲ κατασταθῇ μᾶλλον αἰσθητὴ ἢ ἐκδήλωσις τοῦ αἰσθήματος, ὅπερ θέλομεν διὰ τοῦ ᾠσματος νὰ ἐκφράσωμεν, προσετέθησαν, ὥς ἐγένετο καὶ ἐν τῇ παρ' ἀρ-

χαίσις ὀρχηστικῇ, αἱ μιμητικαὶ κινήσεις τοῦ σώματος ὅλου μάλιστα δὲ τῶν ποδῶν, δηλονότι ἡ **ὀρχησις** εἴτοι ὁ **χορός**.

Τοιοιουτοτρόπως σὺν ἐκ τῶν ἐλληνικῶν ᾠμάτων παρήχθησαν οἱ ἐλληνικοὶ χοροί, καὶ ἐπομένως ἕκαστον ᾠσμα ἔχει ἴδιον χορόν, προσηρμοσμένον ἀποκλειστικῶς εἰς αὐτό, καὶ ὅστις οὐδέποτε ἐκτελεῖται μόνος, ἀλλὰ πάντοτε ἐπὶ τῇ μολπῇ ἐκείνου καὶ συγχρόνως μετ' ἐκείνου. Διὸ καὶ αἱ ὀρχήσεις αὗται, αἱ πρὸς τὸ ᾠσμα ὀρχοίμεναι, καλοῦνται **ὑπορχήσεις**.

Ἐκ τῶν ρηθέντων ἄρα νοεῖται οἰκοθεν ὅτι μετὰ τῆς ἐννοίας τοῦ ᾠματος καὶ τῶν κινήσεων τοῦ χοροῦ ὑπάρχει σχέσις καὶ ἀναλογία, ἣτις γίνεται αἰσθητῇ· διότι οἱ τῶν ἡρώικων καὶ θρηνῶν ᾠμάτων χοροὶ ἔχουσι τὰ βήματα ἐντονα, βίαια καὶ ὀλίγον πηδητικά, αἱ δὲ τῶν πόλεων, ἐρωτικοὶ κατὰ τὸ πλεῖστον χοροί, ἔχουσι ταῦτα μαλακὰ καὶ ὀλίγον συρτά. Ἐνεκα δὲ τῆς διαφορᾶς ταύτης τῶν βηματισμῶν οἱ χοροὶ καθόλου διαιροῦνται εἰς δύο διακεκριμένας τάξεις· καὶ οἱ μὲν πρῶτοι καλοῦνται **πηδητικοί**, οἱ δὲ δεῦτεροι **συρτοὶ** χοροί, οἵτινες ὁμολογουμένως ἔχουσι καὶ μείζονα χάριν.

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὑπάρχον παντοδαπὰ εἶδη χορῶν· ἐξ αὐτῶν δὲ διετηρήθησαν ἀμετάβλητοι, ὡς εἶχον τὸ πάλαϊ, οἱ **Ἑγκυκλοι**, ὁ **Γέρανος** καὶ ὁ **Λυγγηρός**. Οἱ ἔγκυκλοι, ὡς δηλοῦται καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος, χορεύονται κυκλικῶς, οἶονεὶ περὶ τινα βωμόν. Ὁ δὲ γέρανος σχηματίζει διαφόρους περιελίξεις καὶ ἀνελίξεις, αἵτινες ἀπομιμοῦνται τὰς ἐν τῇ λαβυρίνθῳ περιόδους καὶ διεξόδους. Ὁ δὲ λυγγηρὸς χορεύεται ὑπὸ δύο μόνον, συνήθως ὑπ' ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, οἵτινες ἐκτελοῦσι παντοειδῆς λυγισμοὺς καὶ ἄλλας ἐλευθέρας κινήσεις. Οἱ ἀρχαῖοι ὀρχούμενοι αὐτὸν ὑπεκρίνοντο τὸν μῦθον τοῦ Πανὸς καὶ τῆς Σύριγγος.

Οἱ τὸν χορὸν ἀποτελοῦντες, ἄλλοτε ἄλλοι τὸν ἀριθμόν, ἔχονται πρὸς ἀλλήλους διὰ τῶν καρπῶν ἢ τῶν παλαμῶν. Εἷς τινὰς χοροὺς συμπλέκουσι τὰς χεῖρας ἐναλλάξ (ὡς λ. χ.

εἰς τὸν Μεγαρικόν). Εἰς τινὰς δ' ἄλλους ἐκτείνουσι τοὺς βραχίονας ἐπὶ τῶν ὤμων ἀλλήλων (ὥς λ. χ. εἰς τὸν Κρητικόν). Τὰ βήματα δὲ ἐκάστου χοροῦ διαφέρουσι κατὰ τὸν ρυθμὸν καὶ τὴν περιπλοκὴν τῶν ποδῶν, καὶ δέον νὰ ὦσιν ἀνάλογα πρὸς τε τὸ μέλος καὶ τὴν ἔνοιαν τοῦ ᾄσματος, εἰς ὃ οὗτος εἶνε προσηρμοσμένος. Ὅρος ὅμως τῶν ὧν οὐκ ἄνευ διὰ πάντας τοὺς χοροὺς εἶνε, ὅπως ἐκάστη σειρὰ βημάτων ἀπολήγῃ εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἁδομένου στίχου. (1)

Ὁ χορὸς διαιρεῖται εἰς δύο **ἡμιχόρια**, ἅτινα ὥς προσέ-
ρηται, ἄδουσι τοὺς στίχους ἐξ ὑπαμοιεύης. Ὁ πρῶτος δὲ τοῦ χοροῦ καλεῖται **κορυφαῖος**, ὀφείλει δὲ νὰ ᾄῃ εἰδήμων τοῦ χοροῦ, διότι αὐτὸς ρυθμίζει κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ τὰ βήματα αὐτοῦ. Ἐνίοτε δέ, πλὴν τῶν κανονικῶν, ἐκτελεῖ καὶ κινήσεις τινὰς ἐλευθέρως (ἀλλὰ πάντοτε μεμετρημένας καὶ σεμνάς). Οὗτος, ὥς καὶ ὁ τελευταῖος, ἔφερον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις διὰ τῆς ἐλευθέρως χειρὸς στέφανον ἐξ ἀνθέων.

Τινὲς τῶν χορῶν ἀρμόζουσι μᾶλλον εἰς ἄνδρας (λ. χ. οἱ ἡρωϊκοί), τινὲς δὲ αὐτῶν μᾶλλον εἰς γυναῖκας· οἱ πλεῖστοι ὅμως χορεύονται παρ' ἀμφοτέρων. Ὅπότεν δὲ συγχορεύωσιν ἀμφοτέροι ὁμοῦ, τότε τάσσονται ἐν χορῷ παρ' ἑνα, καὶ τὸ σχῆμα τοῦτο τοῦ χοροῦ καλεῖται **ὄρμος**. Ἄλλοτε πάλιν σχηματίζουσι δύο κύκλους, εἰς ὧν τὸν ἐσωτερικὸν τάσσονται αἱ γυναῖκες, καὶ τὸ σχῆμα τοῦτο καλεῖται χορὸς **δίκυκλος**.

Ἐκάστη χώρα ἔχει ἴδιον χορόν, ὅστις ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φέρει καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς. Ἄλλοι δὲ ὀνομάζονται εἴτε ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ ᾄσματος, εἴτε ἐκ τοῦ ὁρῶντος ἐν αὐτῇ προσώπου, εἴτε ἐκ τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἐποιήθησαν.

(1) Ὁ παρ' ἡμῖν γνωστὸς Κυρ. Α. Ἀνδρεόπουλος ὅστις τυγχάνει μουσικὸς ἄμα καὶ χοροδιδάσκαλος, εἰργάσθη μετὰ πολλῆς νοημοσύνης καὶ ἐπιμονῆς καὶ ἐρῆς τὰς βηματισμοὺς τῶν διαφόρων χορῶν μεθοδικῶς καὶ συμφώνως πρὸς τὴν μελωδίαν τῶν ᾄσμάτων, συντελίσας οὕτω νὰ ἀναδείξῃ πλήρη τὴν χάριν καὶ τὴν λαμπρότητα τῶν ἐθνικῶν ᾠδῶν χορῶν.



Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΖΑΛΟΓΓΟΥ

(Ὑπόρχημα πηδητικόν)

Ἔχε ῥεῖά καὶ μένε κόσμε. Ἔχε, γεῖα γλυκεῖα ζωή.
Καὶ σὺ δύστηνη πατρίδα, ἔχε ῥεῖα παρτοτεινή.

Ἔχετε ῥεῖα βουσοῦλαις,
Λόγγοι, βουνά, ραχοῦλαις.

Αἱ Σουλιώτισσαι δὲν ἴμειναν, γὰρ νὰ ζοῦνε μοναχά,
Ξέροντες πῶς καὶ νὰ ποθάνουν, νὰ μὴ στέργουν τὴ σκλαβιά.

Ἔχετε ῥεῖα βουσοῦλαις,
Λόγγοι, βουνά, ραχοῦλαις.

Σᾶν νὰ πᾶν σὲ πανηγῦρι, ἔς ἀνθισμένη πασχαλιά,
Μέσ' τὸν Ἄδη καταβαίνουν, μὲ τραγούδια, μὲ χαρά.

Ἔχετε ῥεῖα βουσοῦλαις,
Λόγγοι, βουνά, ραχοῦλαις.

Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΛΛΗΝ

(Υπόρχημα πηδητικόν)

Παιδιά μ' ἂν θέλτε 'λευθεριά, καὶ κλέφταις νὰ γενῆτε.
 Νὰ πολεμᾷ—καλὰ παιδιά,
 Νὰ πολεμᾶτε τὴν Τουρκιά.
 Νὰ πολεμᾶτε τὴν Τουρκιά, καὶ νὰ μὴ προσκυνῆτε.

Ἄν θέλτε καὶ—καλὰ παιδιά, (α)

Ἄν θέλτε καὶ νὰ μάθετε.

Ἄν θέλτε καὶ νὰ μάθετε, κλέφταις τὸ πῶς θὰ ζῆστε,
 Ἐγὼ τὰ πάντα θὰ σᾶς 'πῶ, ἐμένα νὰ 'ρωτήσετε.

Σαράντα χρόνους ἔκαμα, 'ς τοὺς κλέφταις καπετάνος,
 Τὸν ὕπνο δὲν ἐχόρτασα, δλονυχτὶς 'ς τὸ πόδι.
 Στροῦμα εἶχα τὰ ἔλατα, προσκέφαλο τὴν πέτρα,
 Γλυκὸ ψωμί δὲν ἔφαγα, ποτὲ κρασί δὲν ἔπια.

Λαμπρὴ ποτὲ δὲν ἔκαμα, ἀντίδορον δὲν 'πῆρα,
 Μάνας φωνὴ δὲ ἄκουσα, γλυκὰ νὰ μοῦ μιλήσῃ.
 Τὰ ἄστρα εἶχα ἥλιο, καὶ τὸ φεγγάρι λύχνο,
 Καὶ συντροφιά κλεφτόπουλα, καὶ τοῦ βουνοῦ τ' ἀγρόμια—

Τούρκων κεφάλια ἔκοβα, κ' ἔκαμα τὰ χωριά τους,
 Νὰ 'λευθερώσω τὴ γενιά, ἤθελ' ἀπ' τὴ σκλαβιά τους.
 Τόρα παιδιά μ' ἐγέγρασα, ἔπесαν τὰ φτερά μου,
 Βλέπω τὰ δόλια ἄρματα, καὶ καίεται ἡ καρδιά μου.

Θυμᾶμαι τὰ 'ψηλὰ βουλά, καὶ ταῖς κρούς βουσουλαῖς,
 Καὶ τὸ τραγοῦδι τὸ πρωτὶ, ποῦ λὲν αἱ περδικούλαις.
 Τόσος καιρὸς ἐπέρασε! Κ' οἱ Τοῦρκοι βασιλεύουν,
 Κι' ἀκόμ' τ' ἀδέλφια 'στὴ σκλαβιά, Τούρκους πάντα δουλεύουν:

Τόρα καὶ σεῖς καλὰ παιδιά, τὰ ἄρματα ζωθῆτε,
 Πάρτε μανάδων σας εὐχή, καὶ 'ς τὰ βουν' ἀναβῆτε.
 Κι' ὅπου κι' ἂν ἀπαντήσετε, Τοῦρκοι μὴ λυπηθῆτε,
 Ὡς ποῦ νὰ δώσῃ ὁ Θεός, ἐλευθεριὰ νὰ ἰδῆτε.

(α) Ἡ ἐπὶ δὸς «καλὰ παιδιά» ἢ «μαῦρα παιδιά» ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐφεξῆς εἰς πάντα ἡδόμενον στίχον.

ΟΙ ΑΔΟΥΛΩΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

('Υπόρχημα πηδητικόν)

Κάτω 'ς τοῦ Βάλτιον τὰ χωριά,
Ξερόμερο καὶ Ἀγραφα.

Καὶ 'ς τὰ πέντε βιλαέτια,
Ποῦ 'νε τὰ πολλὰ τ' ἀδέλφια.

Ἐκ' εἶν' οἱ κλέφταις οἱ πολλοί,
Ὅλ' ἐνδυμένοι 'ς τὸ φλωρί.

Κάθονται καὶ τρῶν καὶ πίνουν
Καὶ τὴν Ἀρτιαν φοβερίζουν.

Γράφουν καὶ στέλλουν μὲν γραφή,
Καὶ φοβερίζουν τὸν Κατῆ.

Γράφουνε καὶ 'ς τὸ Κομπότι,
Προσκυνοῦν καὶ τὸν Δεσπότη.

Συλλογισθῆτε το καλά,
Γιατὶ σὰς καῖμε τὰ χωριά.

Πλάκωσε τ' ἀρματολῆκι,
Καὶ ἐρχόμεστε ὅαν λύκοι.

Γράφουν 'ς τὸν Ὀλυμπον ἠγλά,
Νὰ καταβοῦνε τὰ παιδιά.

Νὰ διαβοῦν 'ς τὴν Ἐλασσόνα,
Τόρα ποῦ ἔλυσαν τὰ χιόνια.

Νὰ συνάχθοῦν ὅλοι ἐκεῖ,
Ὅπου νὰ κάμουνε βουλή.

Πῶς τοὺς Τούρκους νὰ βαρέσουν,
Ὅπ' 'τοὺς βροῦν κι' ὅπου μ'πορέσουν.

Τοῦρκοι μυαλά δὲν ἄλλαξαν,
Ὅλον τὸν τόπον ὀρῆμαξαν.

Ὅπου Τοῦρκος θὰ πατήσῃ,
Χόρτο ἢ γῆ δὲν θὰ βλαστήσῃ.



ΤΟ ΚΡΥΟ ΝΕΡΟ

('Υπόρρημα συρτόν)

- Θαυμάζω τὸ κρυὸ νερό,
Τὸ κρυσταλλέιο καὶ ἀγνό.
Ὅποθεν καταβαίνει,
κι' ἀπὸ ποῖα πηγὴ τὰ ἔβγαίνῃ.
- Ἀπὸ κρημνὸ κρημνίζεται,
Καὶ γλυκοκελαρῶνται.
Σὲ περιβόλι' μπαίνει,
ποῦ ἔν' ὅαν νύφη στολισμένη.
- Ποτίζει δένδρα καὶ κλαδιά,
καὶ εἶνε πάντα θαλλερά.
Ποτίζει λεμονίταις,
εὐμορφαις ὅαν κοπελίταις.
- Ποτίζει μὰ εὐμορφῇ μηλιά,
ὥραία ὅαν τριανταφυλλιά.
Ποῦ ἔχει τὸ χρυσὸ τὸ μῆλο,
Ὅπου λάμπει ὅαν τὸν Ἥλιο.
- Ὅποιός τὸ κόψει κόβεται,
Καὶ ποτὲ δὲν σώζεται.
Ὅποιός τὸ φάγῃ πεθαίνει,
Καὶ ὅτον Ἀδὴν καταβαίνει.
- Ἰὼ θὰ τὸ κόψω καὶ ἄς κοπῶ,
Ἄν τό ῥῃ ἡ μοῖρά μου γξαπτό.
Θὰ τὸ φάγω καὶ ἄς ποθάνω,
Κι' ἄλλη ἀγάπη ἔγὼ δὲν κάμνω.

Η ΑΗΔΩΝ

(Ὑπόρχημα συρτόν)

Ὅλα τὰ πουλάκια ζυγά, ζυγά,
Πετοῦνε ᾿ς τὸν ἀέρα ὅλο χαρά.
Τὸ ἄμοιρο τ' ἀηδὸν ᾿σαν ἔρημο,
Γυρίζει μέσ' τὰ δάση ὀλομόναχο.

Περπατεῖ κυρμένον ἀπ' τὸν αἰτό,
Καὶ κυνηγημένον ἀπ' τὸν κυνηγό.
Μὲ τὴν γλυκερὰ φωνή του δὲν τραγουδεῖ,
Ἀλλὰ μοιρολογαίει καὶ θρηνηδεῖ.

Εἶνε πάντα θλιμμένο καὶ περπατεῖ,
Καὶ το μικρὸ παιδί του ἀνάζητεῖ
Τ' ἀδικαιοσυμένον τὸ μοναχό,
Ποῦ ᾿νε ᾿ς τὸν ἄλλον κόσμον ἀπὸ καιροῦ.

Παίζει εἰς περιβόλι μ' ἄλλα παιδιά,
Συναΐζουν λουλουδάκια τὰ ὀρφανά.
Ἐπέρασ' ἀπὸ τότε πολλὸς καιρὸς,
Ἀλλὰ δὲν λησμονεῖται μάνας καὶ μὸς.

Μὲ τῆς ψυχῆς τὸν πόνον θὰ κελαδῇ,
Πάντα θὰ τὸ φωνάξῃ θὰ τὸ ζητῇ.
Ἐδῶ ᾿ς αὐτὸν τὸν κόσμον ποτὲ κατεῖς,
Δὲν εἶν' εὐχαιοσημένος καὶ εὐτυχής.

Κι' αὐτὸ τὸ ἀηδονάκι ποῦ κελαδεῖ,
Κι' αὐτὸ εἶν' δυστυχισμένον κι' ὅλο θρηνεῖ.

Σημ. Κατὰ τὴν μυθολογίαν, ἡ Ἀηδὼν ἐφόνευσε κατὰ λάθος τὸν
μονογενῆ υἱὸν τῆς Ἑκυλον. Διὰ τὴν μεγάλην τῆς λύπην ὁ Ζεὺς μετε-
μόρφωσεν αὐτὴν εἰς πτηνόν, ἀηδὸνα, ἥτις καὶ οὕτως ἐξακαλονθεῖ θρη-
νοῦσα τὸ τέκνον πηγ.

Η ΜΥΡΣΙΝΗ

(Συγρις)

Σὲ περὶ—σὲ περιβολάκι ἔμπαίνω,
 Μὲ μυρτιαῖς—μὲ μυρτιαῖς περιπλεγμένο.
 Μὲ μυρτιαῖς—μὲ μυρτιαῖς, περιπλοκάδες,
 Δάφνες καὶ—δάφνες καὶ ἀναδενδράδες.

Βλέπω λε—βλέπω λεμονιὰ ἔς τὴ μέση,
 Ποῦ λυγί—ποῦ λυγίζεται νὰ πέση.
 —Λεμονιὰ—λεμονιὰ ἐλέησέ με.
 Ἐνὰ λεμό—ἐνὰ λεμόνι δάνεισέ με.

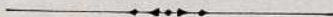
—Τὰ ἔχει ἀφέν—τὰ ἔχει ἀφέντης μετρημένα,
 Νὰ μὴ λεί—νὰ μὴ λείψῃ οὔτε ἓνα.
 —Λεμονιὰ—λεμονιὰ ἐπακουσέ μου,
 Διὰ λεμό—διὰ λεμόνια χάρισέ μου.

—Εἰν' τοῦ Κύ—εἰν' τοῦ Κύριου ποῦ μ' ὁρίζει,
 Τῆς Κυράς—τῆς Κυράς ποῦ μὲ ποτίζει.
 Πάω νὰ κό—πάω νὰ κόψω ἓνα λεμόνι,
 Καὶ ἡ λε—καὶ ἡ λεμονιὰ θυμώνει.

Ἄρχισε—ἄρχισε καὶ νὰ φωνάζῃ,
 Τὸν περὶ—τὸν περιβολάρι κρᾶζει.
 —Λεμονιὰ—λεμονιὰ μου συλλογίσου,
 Πῶς θὰ ῥθῇ καιρὸς θυμίσου.

Νὰ παλῶ—νὰ παλῶσῃς, νὰ γηράσῃς,
 Καὶ νὰ κι—καὶ νὰ κινουνοφυλλιάσῃς.
 Θὰ σοῦ φύ—θὰ σοῦ φύγῃ ἡ δροσιά σου,
 Καὶ θὰ μα—καὶ θὰ μαρανθῇ ἡ καρδιά σου.

Θὰ σοῦ πέ—θὰ σοῦ πέσουν καὶ τὰ φύλλα,
 Θὰ σοῦ ξε—θὰ σοῦ ξεραθῇ κ' ἡ ρίζα.
 Κι' ἀπ' ἐδῶ—κι' ἀπ' ἐδῶ θὰ σὲ πετάξουν,
 Καὶ γὰ ξύ—καὶ γὰ ξύλο θὰ σὲ κάγουν.



Ο ΕΡΩΤΟΛΗΠΤΟΣ

(Συγτός)

Τρελλάθηκα

Τρελλάθηκα μαρούλα μου.

Τρελλάθηκα μαρούλα μου

διὰ μὴ γειτονοπούλα μου.

Πέντε χρόνους

Πέντε χρόνους τὴν ἀγαπῶ,

Πέντε χρόνους τὴν ἀγαπῶ,

καὶ ἔντροπέμαι νᾶ τῆς τὸ εἰπῶ.

Σύρε μανά μ'

Σύρε μανά μ' κι' εἰπέ της το.

Σύρε μανά μ' κι' εἰπέ της το,

καὶ ὁμολογησέ της το.

Πῆρε τὴ ρό

Πῆρε τὴ ρόκα της καὶ ἴπαι.

Πῆρε τὴ ρόκα της καὶ ἴπαι,

ἔβρωξε τὴν κόρη ποῦ κενιάει.

ὦρα καλὴ

ὦρα καλὴ σου λυγροῇ.

ὦρα καλὴ σου λυγροῇ

σοῦ δίνω καὶ καλὴ εὐχὴ.

Καλῶς τὴ μά

Καλῶς τὴ μάνα τὴ χρυσῇ,

Καλῶς τὴ μάνα τὴ χρυσῇ,

ποῦ καλὸ λόγο θὰ μοῦ εἰπῇ.

Κόρη μ' ὁ γυῖος

Κόρη μ' ὁ γυῖος μου σ' ἀγαπεῖ.

Κόρη μ' ὁ γυῖος μου σ' ἀγαπεῖ,

καὶ ἔντροπέται νᾶ σοῦ τὸ εἰπῇ.

Ἄν μ' ἀγαπᾷ

ἂν μ' ἀγαπᾷ τί ἔντροπέται.

Ἄν μ' ἀγαπᾷ τί ἔντροπέται,

τὰ λόγια τί τὰ θέλετε.

Φερότε στεφά

φερότε στεφάνηα καὶ παπᾶ.

Φέροτε στεφάνηα καὶ παπᾶ,

φερότε κουμπάρο καὶ βιολιά.

Η ΦΙΛΟΜΗΛΑ

(Συγτός)

Τὸ ἀηδονάκι τὸ μικρό, 'θελα νὰ τὸ ἡμερώσω.

Μὲ μέλι τὸ—μὲ μέλι τὸ ἐτάγιζα,

Μὲ μέλι τὸ ἐτάγιζα, τὸ 'πότιζα μὲ μύσχο.

Κι' ὅταν τὸ εἶ—κι' ὅταν τὸ ἐξημέρωσα,

Κι' ὅταν τὸ ἐξημέρωσα, κ' ἐγλυκοκελαδοῦσε,

Μὲ μελωδί—μὲ μελωδίαν πάντοτε,

Μὲ μελωδίαν πάντοτε, προῦ μὲ ἐξυπνοῦσε.

Καὶ ἦτον τοῦ—καὶ ἦτον τοῦ σπητιοῦ χαρά,

Καὶ ἦτον τοῦ σπητιοῦ χαρά, ὅλοι τὸ ἀγαποῦσαν,

Καὶ οἱ γείτονες—κ' οἱ γείτονες τὸ 'χαίροντο,

Κ' οἱ γείτονες τὸ 'χαίροντο, καὶ μοῦ τὸ ἐπαινοῦσαν.

Μὰ κακὴ ὦρα—μὰ κακὴ ὦρα ἔτυχε,

Μὰ κακὴ ὦρα ἔτυχε, κι' ἀνοίξε τὸ κλωβάκι,

Καὶ μυστικά—καὶ μυστικά κι' ἀθόρυβα,

Καὶ μυστικά κι' ἀθόρυβα, ἔφυγε τ' ἀηδονάκι.

—Ποῦ 'πῆγες καὶ—ποῦ πῆγες καὶ ποῦ 'πέταξες,

Ποῦ 'πῆγες καὶ ποῦ πέταξες, πουλί μ' ἀγαπημένο.

'Εφυγες καὶ—ἔφυγες καὶ δὲν 'γύρισες,

'Εφυγες καὶ δὲν 'γύρισες, σὰν νὰ 'σον πικραμένο.

'Πῆγα 'στὰ ὄ—'πῆγα 'στὰ ὄρη τὰ 'ψηλά,

'Πῆγα 'στὰ ὄρη τὰ 'ψηλά, νὰ πλέξω τὴ φωλιά μου.

Κρυμμένο μὲ—κρυμμένο μέσα 'στὰ κλαδιά,

Κρυμμένον μέσα 'στὰ κλαδιά, ν' ἀνοίξω τὰ πουλιά μου.

Θέλω νὰ ζή—θέλω νὰ ζήσω 'ς τὰ βουνά,

Θέλω νὰ ζήσω 'ς τὰ βουνά, νὰ 'χω τὴν 'λευθεριά μου,

Μὲ τὰ πουλά—μὲ τὰ πουλάκια τ' οὐρανοῦ,

Μὲ τὰ πουλάκια τ' οὐρανοῦ, νὰ 'χω τὴν συντροφιά μου.

Κι' ἂν μ' ἀπαντή—κι' ἂν μ' ἀπαντήσῃ γέρακας,

Κι' ἂν μ' ἀπαντήσῃ γέρακας, καὶ πάρῃ τὴν ζωὴν μου,

'Θυμήσω τό—'θυμήσου τὸ ἀηδονάκι σου,

'Θυμήσου τὸ ἀηδονάκι σου, σὰν βλέπεις τὸ κλωβίμου.

Τρεῖς 'μέραις δὲν—τρεῖς 'μέραις δὲν ἐπέρασαν,

Τρεῖς 'μέραις δὲν ἐπέρασαν, 'πετοῦς' ἓνα γεράκι,

Κρατοῦσε καὶ—κρατοῦσε καὶ 'ς τὰ νύχια του,

Κρατοῦσε καὶ 'ς τὰ νύχια του, ἕνα μικρὸ πουλάκι.

Σπαρτάριζε—σπαρτάριζε, ἐφώναζε,
Σπαρτάριζε, ἐφώναζε, βοήθειαν ζητοῦσε,
Μοῦ 'φάνη πῶς—μοῦ 'φάνη πῶς με ἐκραζε,
Μοῦ 'φάνη πῶς με ἐκραζε, καὶ μ' ἀποχαιρετοῦσε.

'Αηδόνι κά—'αηδόνι καλλικέλαδο,
'Αηδόνι καλλικέλαδο, δὲν θὰ σὲ λησμονήσω,
θὰ ἔχω πό— θὰ ἔχω πόνον 'ς τὴν ψυχή,
θὰ ἔχω πόνον 'ς τὴν ψυχὴν, ὅσον καιρὸν κι' ἂν ζήσω.

ΥΠΟΡΧΗΜΑ ΧΙΑΚΟΝ

(Συγτός)

Κάτω 'ς τὸ γιᾶλό, κάτω 'ς τὸ περιγιάλι,
Κάτω 'ς τὸ γιᾶλό κοντὴ, νεραντσούλα φουντωτή.
Πλύνουν Χιώτισαι, πλύνουν Συνοριωτοπούλαι,
Πλύνουν Χιώτισαι κοντὴ, νεραντσούλα φουντωτή.
'Επλεν' ἄπλωναν, καὶ με τὴν ἄμμιον παίζουν,
ἐπλεν' ἄπλωναν κ. ν. φ.
Πλύνουν καὶ γελοῦν, καὶ γλυκοτραγουδοῦνε,
πλύνουν καὶ γελοῦν κ. ν. φ.
Κι' ἀπ' τὴν εὐμορφιά, κι' ἀπ' τὰ πολλὰ τους κάλλη,
Κι' ἀπ' τὴν εὐμορφιά κ. ν. φ.
Ποῦτονε ἢ μιὰ καλύτερη ἀπ' τὴν ἄλλη,
Ποῦτονε ἢ μιὰ κ. ν. φ.
'Ελαμπ' ὁ γιᾶλός, κι' ὅλο τὸ περιγιάλι,
'Ελαμπ' ὁ γιᾶλός κ. ν. φ.
Περγοῦσε καὶ παρᾶς, με μιὰ μικρὴ βαρκούλα,
Περγοῦσε καὶ παρᾶς κ. ν. φ.
Ποῦ 'χε ἕνα ροφό, 'ς τὰ δύκτια του πιασμένον
Ποῦ 'χε ἕνα ροφό κ. ν. φ.
'Θάμβωσε κι' αὐτός, καὶ ξέφυγε ὁ ροφός του,
Καὶ ὅαν ψάρι ὁ πτωχός, πιάστηκε 'ς τὰ δύκτια αὐτός.

Η ΔΑΦΝΗ

(Συγτός)

Εἰς ὥραϊον περιβόλι.

Δάφνη καὶ Μυρτιά μαλώνει.

Κ' ἡ Μυρτιά τῆς Δάφνης λέγει.

Με παράπρον καὶ κλαίει.

— Δάφνη 'πῆρες μου κλωνάρι.

Ποῦ'χε ἓνα μαργαριτάρι.

— Δὲν σοῦ 'πῆρα 'γὼ κλωνάρι.

Μὰ τ' ἀστρὶ καὶ τὸ φεγγάρι.

"Αν σοῦ 'πῆρα 'γὼ κλωνάρι.

Μὴ μοῦ μένῃ ἀπομεινάρι.

Πώποτε νὰ μὴν ἀνθίσω,

Κι' ὡς τὴν ρίζα νὰ σάπισω.

Η ΑΠΟΚΡΗ

(Συγτός)

"Ω καλῶς ἦλθες καὶ πάλι,

'Η χοροῦ ἀποκορῆ.

Με τὰ γέλοια. με τὴ χάρι.

Με χοροὺς καὶ με χαρά.

Παραιτῆτε ταῖς φροντίδαις,

Ποῦ θολώνουν τὰ μυαλά.

Στολισθῆτε με μυσταίναις,

Καὶ καλέστε τὰ βιοκιά.

"Ας γενῇ ὁλονυχτία,

Καὶ χορὸς ὥς τὸ πρωῒ.

Γιατί ἔρχεται νηστεία,

Καὶ μεγάλη σαρακοστή.

Ζήτω ἡ τρέλλα. Τοῦτο μόνον,

"Ας τὸ μάθουν οἱ πολλοί.

Ὅτι μὰ φορὰ τὸν χρόνον,

Πρέπει νὰ 'μεθα τρελλοί.

ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΔΕΝΔΡΙ

(Πηδητικὸς)

Ποῖος εἶδε πράσινο δένδρι,
Μαυρομματοῦσα καὶ ξανθή.

Νὰ ᾿χη καὶ γεράνια φύλλα,
Μαῦρα ᾿μάτια μαῦρα ᾿φρεῖδια.

Καὶ ᾿στὴν κορφὴν πετούμενα,
Νὰ κελαιοῦν χαρούμενα.

Καὶ ᾿στὴ ρίζα κοῦα βρούσι,
᾿Οποῖος πιεῖ θὰ τὸν δροσίση.

Καὶ ἔσκυφα νὰ πῶ νερό,
Νὰ σβύσω ἀγάπης τὸν καῦμό.

Καὶ εἶδα τὰ μαῦρα ᾿μάτια,
Ποῦ ἦταν δροσὰ γεμάτα.

Κι' ἔπεςε τὸ μαντῆλι μου,
Ποῦ τὸ ᾿παινοῦσαν οἱ φίλοι μου.

Τὸ χουσοκετημένο,
Μηδ' ἔχον ἦταν τὸ καῦμένο.

᾿Όταν μοῦ τὸ ᾿κεντούσανε,
Κοράσια τραγοῦδούσανε.

Τοῖα πάροθνα κοράσια,
᾿Σὰν τοῦ Μάη τὰ κεράσια.

Τὸ ᾿να ἐκέντησεν ἀετὸ,
᾿Όλο μετὰξι καὶ χουσό.

Καὶ τὸ ἄλλο ἓνα γεράκι,
᾿Όπου κυνηγᾷ πουλάκι.

Τὸ τρίτον ἓνα γερανὸ,
Ποῦ πέτεται ᾿στὸν οὐρανό.

᾿Υψηλὰ ἀπ' τὴ φωλιά του,
Ποῦ ᾿χε τὰ μικρὰ παιδιὰ του.

Τῆς Μοίρας μ' ἦτανε γραπτό,
Νὰ ᾿πάω ᾿στὴ βρούσι νὰ νερό.

Καὶ δίχως νὰ τὸ θελήσω,
Μαῦρα ᾿μάτια ν' ἀπαντήσω.

Κι' ἔχασα τὸ μαντῆλί μου,
Μεγάλη εἶν' ἡ λύπη μου.

᾿Όποῖος ᾿βρεῖ καὶ μοῦ τὸ φέρει,
Θὰ τοῦ δώσω ὅσα κι' ἂν θέλῃ.

Σημ. Μέλπεται ὡς τὸ «Οἱ ἀδούλωτοι Ἕλληνες».

Ο ΘΕΜΕΛΙΩΜΕΝΟΣ ΠΥΡΓΟΣ

(Πηδητικὸς)

Ἀνάμεσα τρεῖς θάλασσαις,
 Τριανταφυλλάκι κόκκινο.
 Πύργος θεμελιωμένος,
 Ποῦ εἶνε στοιχειωμένος,
 Κι' ἐπάνω κόρη κάθητο,
 Τριανταφυλλάκι κόκκινο.
 Καὶ τὰ φλωρὰ ἀρμαδιάζει,
 Κ' ἕνα, ἕνα ἔετάζει.
 Τὰ ἔετάζει, τ' ἀρμαθιάζει,
 Τριανταφυλλάκι κόκκινο.
 Δώδεκ' ἀρμάθαις κάμνει,
 Ποῦ δὲν ταῖς ἔχει ἄλλη.
 Ταῖς ἔξη βάλλει 'ς τὸ καιμό,
 Τριανταφυλλάκι κόκκινο.
 Ταῖς ἔξη 'ς τὸ κεφάλι,
 Λάμπει τὸ περιγάλι.
 Ἡ ἔβγα ἦλγε μ' ἢ θὰ ἔγω,
 Τριανταφυλλάκι κόκκινο.
 Ἡ λάμψε ἢ θὰ λάμπω,
 Πολλαῖς καρδιαῖς θὰ κάρω.
 Καὶ σὺν ᾧ λάμψε ἦλγε μου,
 Τριανταφυλλάκι κόκκινο.
 Μαθαίνεις τὰ χορτάρια,
 Καὶ τὰ χλωρὰ βλαστάρια.
 Ἐγὼν ᾧ λάμπω ἦλγε μου,
 Τριανταφυλλάκι κόκκινο.
 Μαθαίνω παλληκάρια,
 Τῆς Χώρας τὰ καμάρια.

Τὰ δλόξανθα μαλλιά,
 Ρίχνουν φλόγα καὶ φωτιά.
 Τὸ ἀηδόσι τὴν αὐγή,
 Γλυκὰ γὰρ σένα κελαδεῖ.
 Σὰν εὖμορφη πορτοκαλιά,
 Εἶσαι μὲ τὰ χρυσᾶ μαλλιά.

Η ΧΡΥΣΗ ΟΙΚΟΚΥΡΑ

Ἐπανδρεύτηκα καὶ ἄῃρα, μιὰ γυναῖκα καλομοῖρα.
 Τὴ δευτέρα ἔχει γιορτή, τρίτη κάμνει προσευχή.
 Τὴν τετάρτη γὰρ τὸν ἄνδρα, καὶ τὴν πέμπτη γὰρ τὰ ῥάτια.
 Τὴν πρᾶσκειν ζυμώνει, τὸ σαββάτο ξεφαντώνει.
 Καὶ τὴν κυριακὴν ἐρώτα «πλάνουν σήμερον τὴν ὥρα ;»
 Ἦλθε μιὰ καλὴ δευτέρα, κ' ἔκλωθε ὅλη τὴν μέρα.
 Ἐκλωσ' ἓνα κουβαράκι, ὅσον ἓνα ρεβιθάκι.
 Σκέφθηκε νὰ τὸ φυλάξῃ, μὴ ὁ σκόρος τῆς τὸ βλάψῃ.
 Ἀλλὰ τὸ ἦτορ' ὁ πονηρὸς, ποῦ εἶπε πάντα πονηρός.
 Τ' ἄρπαξε γὰρ τὰ τὸ φάγῃ, τὸ γὰρ τὸν κυνηγεί.
 Κ' ἔτραβουσαν τὸ κουβάρι, ποῦ ἂν τὰ δύο νὰ τὸ πάρῃ.
 Κι' ἂν τὴν πάλιν τὴν πολλή, ἔξευλίχθη ἡ κλωστή.
 Ἀκουσε τὴν ταραχή, κ' ἔτρεξεν εὐθὺς νὰ ἰδῇ.
 Κι' εἶδε ἐκεῖ ἐξαφνικὰ, τὴν μεγάλην συμφορὰ.
 Καὶ τὸ σιῆθος ἐκτυποῦσε, τὰ μαλλιά της ἐμαδοῦσε.
 Ἐβᾶλε καὶ ταῖς φωναῖς, ποῦ ἔτρεξαν κι' ἂν ταῖς γειτοναῖς.
 Κι' ἔστησε καὶ μοιρολόγι, καὶ ἐκλαίγαμεν ῥεῖς ὅλοι.
 Κι' ἂν τὴν λύπη τὴν μεγάλη, εἶπ' οὐ τῆς ἦλθε ζάλη.
 Πέντε ἡμέραις ἐκοιμᾶτο, κι' ἄλλαις πέντε ἔχασμάτο.
 Ἦλθε νὰ τὴν ὀῇ κ' ἡ θεῖσα, μὲ μιὰ γεμάτη τσίτσα.
 Ὡ καλῶς τήνε τὴν θεῖά μου, ποῦ μοῦ φερε τὴ γράτρισά μου.
 Ἐπλαν, ἔπλαν καὶ αἱ δύο, καὶ ἐστῆσαν τὸ χορό.
 Χόρευαν ὅλη τὴ νύκτα, ὥς ποῦ κένωσαν τὴν τσίτσα.
 Καὶ τῆς ἔπερασε κ' ἡ ζάλη, ποῦ ἔχε ὥς τότε ἔς τὸ κεφάλι.
 Τὸ πρῶτ' εἶχε πεινάσει, τὸ κλειδὶ τὸ εἶχε χάσει.
 Μ' ἔρριψ' ἄγρια ματιά, καὶ μοῦ εἶπε καθαρά.
 «Ἡ μοῦ δίδεις νὰ πονίσω, ἢ εὐθὺς θὰ σὲ χωρίσω.

"Ἡ συρὲ νὰ μοῦ ψονίσης, ἢ θὰ τὸ μετανοήσης».
 "Ἐτρεξα ψόνιο νὰ στείλω, τί' φοβήθηκα τὸ ξύλο.
 Καὶ δὲν 'γύρισα 'ς τὸ σπῆτι, μὴ μὲ σύρη ἀπ' τὴ μύτη.
 "Ἀχ! αὐτὸς ὁ πονηκός, κακοῦργος εἶν' ὁ βδελυρός.
 "Ἡ γάτα τόρα ἄς σκεφθῇ, πῶς πρέπει νὰ τιμωρηθῇ,
 Ποῦ ἔκαμε τόσο κακό, μέσα 'δῶ 'ς τὸ σπητιό.
 Νὰ χαλάσῃ τὸ κουβάρι, νὰ 'χῃ βάσανο αὐτὴ πάλι,
 Νὰ τὸ τυλίξ' ἀπ' τὴν ἀρχή, χωρὶς κανεὶς νὰ τὴν βοηθῇ.
 "Ἐχει δίκαιο ἡ καὐμένη, ποῦ 'νε τόσον ὠρμισμένη.
 Κ' ἤθελε νὰ μοῦ ταῖς βρέξῃ, ἂν κι' ἐγὼ δὲν εἶχα φταίξει.
 Αὐτὸ τὸ κάμνει δὰ συχνά, διότι λέγει μ' ἀγαπᾷ.
 Τοῦτο κι' ὁ Θεὸς προσβεύει, κι' ὅποιον ἀγαπᾷ παιδεύει.
 "Ἐχει ὅλα τὰ καλά, κ' εἶν' χορσὴ νοικοκυρά.
 Αὐτὸ ὅλοι μοῦ τὸ λένουν, καὶ νομιῶ με ζηλεύουν,
 "Οἱ' ἐπέτυχα γυναῖκα, κι' ἀντὶ μῶς ἄς εἶχα δέκα.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ

Μὲ 'γέλασε ἡ χαραυγὴ, ὁ ἄστερας κ' ἡ Πούλια,
 Καὶ 'βγήκα ἀπάνω στὰ βουνά, 'ψηλὰ στὰ κορφοβούνια,
 Καί 'πεσα ν' ἀποκοιμηθῶ, λίγον ὕπνον νὰ πάρω.
 Κι' ἀκούω τὸν ἄνεμον κ' ἠχεῖ, καὶ ταῖς ὀξυαῖς 'ποῦ τρίζουν.
 Κι' ἀκούω γερακιοῦ ρωνή, σνοιγματιὰ πετρίτη.
 Καὶ παρεκείθε πέδιλα, νὰ κροκαταρρίζεται.
 Νὰ καταργεῖται τὸν αἰετό, καὶ νὰ τὸν βλασφημάει.
 'Αετὲ νὰ πέσ' ἡ μύτη σου, νὰ πέσουν τὰ πτερά σου.
 Νὰ πέσῃς ἀπὸ τὰ 'ψηλά, νὰ σύρεσαι 'ς τὸ χῶμα.
 Νὰ σὲ μαθῇς ἡ ἀλεπού, σκολίγια νὰ σὲ φάγουν.
 Ποῦ ἔφαγες τὸ 'ταῖρι μου, κι' ἔμεινα μοναχὴ μου.
 Καὶ περπατῶ 'σάν τὴν τρελλή, τ' ἐρῆμωσ' ἡ φωλιὰ μου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ



007000050336



1911



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝ

Τερμάται λεπτά 30